

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA KESKPANK

EUROOPA KESKPANGA ARVAMUS,

17. märts 2016,

seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti kohta

(CON/2016/15)

(2016/C 195/01)

Sissejuhatus ja õiguslik alus

Euroopa Keskpank (EKP) sai 8. märtsil 2016 nõukogult taotluse esitada arvamus seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „ettepandud määrus“).

EKP arvamuse andmise pädevus põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 127 lõikel 4 ja artikli 282 lõikel 5, kuna ettepandud määrus sisaldab sätteid, mis mõjutavad Euroopa Keskpankade Süsteemi (EKPS) ülesandeid rakendada rahapoliitikat ning aidata kaasa finantssüsteemi stabiilsusega seotud pädevate asutuste poliitika tõrgeteta teostamisele, millele osutavad aluslepingu artikli 127 lõike 2 esimene taane ja artikli 127 lõige 5. EKP nõukogu on käesoleva arvamus vastu võtnud kooskõlas Euroopa Keskpanka kodukorra artikli 17.5 esimese lausega.

1. Üldised märkused

Ettepandud määruse, millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/71/EÜ, ⁽²⁾ peamine eesmärk on lihtsustada olemasolevaid prospektide koostamise, kinnitamise ja levitamise eeskirju ning sellega vähendada nende koostamise kulu ja halduskoormust. Konkreetsemalt sätestab ettepandud määrus avalikustamisreegleid, mis on kohandatud emitentide konkreetsete vajadustega ning mis hõlbustavad ettevõtjatel, eelkõige väikese ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEd) kapitali kaasamist kogu liidust. Lisaks on ettepandud määruse eesmärgiks vähendada liidus erinevaid ja killustatud eeskirju, mis tulenevad direktiivi 2003/71/EÜ ebaühtlasest rakendamisest osades liikmesriikides. EKP üldiselt toetab ettepandud määrusega taotletavaid eesmarke ning peab ettepandud määrust positiivseks sammuks kapitaliturgude liidu lõpuleviimisel.

2. Konkreetsete märkused**2.1. EKP ja EKPSi keskpankade poolt emiteeritud mittekapitaliväärtpaberite pakkumiste ning EKPSi keskpankade kapitaliosade erandid**

EKP peab õigeks, et ettepandud määruse kohaldamisalast on välja jäetud EKP ja EKPSi keskpankade poolt emiteeritud mittekapitaliväärtpaberid ⁽³⁾. See väljajätmine on vältimatu häireteta eurosüsteemi rahapoliitika operatsioonide tagamisel, mis hõlmab ka võimaliku võlainstrumentide emissiooni EKP ja EKPSi keskpankade poolt. Samuti toetab EKP liikmesriikide keskpankade kapitaliosasid käsitlevat erandit, ⁽⁴⁾ mis on vahetult asjakohane liikmesriikide keskpankade kapitaliosade suhtes, mida omavad erainvestorid ja/või mis on noteeritud reguleeritud turul või muus kauplemiskohas.

⁽¹⁾ COM(2015) 583 final.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/71/EÜ, 4. november 2003, väärtpaberite üldsusele pakkumisel või kauplemisele lubamisel avaldatava prospekti ja direktiivi 2001/34/EÜ muutmise kohta, (EÜT L 345, 31.12.2003, lk 64).

⁽³⁾ Vt ettepandud määruse artikli 1 lõike 2 punkt b.

⁽⁴⁾ Vt ettepandud määruse artikli 1 lõike 2 punkt c.

2.2. Kohustuslikud nõuded seoses rahvusvahelise väärtpaberite identifitseerimisnumbri (ISIN) ja üleilmse juriidilise isiku tunnuse (LEI) kasutamisega

Ettepanud määruse eesmärgiks on tagada investorite kaitse ja turu tõhusus, samal ajal tõhustades ühtset kapitaliturgu⁽¹⁾. Selleks peab investoritele kättesaadavaks tehtav teave olema „piisav ja objektiivne” ning esitatud „hõlpsasti analüüsitava, sisutihedal ja arusaadaval kujul”⁽²⁾. See teave peaks sisaldama nii väärtpaberi kui ka emitendi unikaalseid tunnuseid. Nagu juba varem märgitud,⁽³⁾ toetab EKP tungivalt selliste rahvusvaheliselt kokku lepitud standardite nagu ISIN ja üleilmne juriidilise isiku tunnus kasutamist. Emitentide, pakkujate ja tagajate ning avalikkusele pakutavate või reguleeritud finantsturul kauplemisele lubatud väärtpaberite kordumatu tuvastamine saab olla edukas ainult juhul, kui kasutatakse selliseid rahvusvahelisi standardeid nagu ISIN ja üleilmne LEI.

Esiteks on väärtpaberiemissiooni kordumatult identifitseeriv ISIN väljakujunenud tunnus, mida kasutatakse finants-turgudel laialdaselt. Vajadust väärtpaberite kordumatu tunnuse järele on kinnitatud ettepanud määruses, komisjoni määruses (EÜ) nr 809/2004⁽⁴⁾ ja määruses (EL) 2015/2365⁽⁵⁾. Ettepanud määruses on sätestatud, et prospekti kokkuvõttes peab sisalduma väärtpaberi põhiteavet käsitlev osa, milles on ära toodud „väärtpaberite identifitseerimiskood”⁽⁶⁾. Samamoodi on määruses (EÜ) nr 809/2004 sätestatud, et võlakirjade, aktsiate ja derivatiivide prospektides peab sisalduma „pakutavate ja/või kauplemiseks noteeritavate väärtpaberite liigi ja klassi kirjeldus, kaasa arvatud ISIN [...] või muu sarnane väärtpaberi identifitseerimiskood”⁽⁷⁾. Ent selliste alternatiivsete väärtpaberi identifitseerimiskoodide olemust ei ole täpsustatud, mistõttu ei ole selge, kas piiratud kohaldamisalaga koodid kujutavad endast alternatiive. Täpsuse puudujääk piirab selle teabe kasulikkust investoritele ning tekitab takistusi kapitaliturgude liidule. Lõpuks on määruses (EL) 2015/2365 sätestatud, et väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingutest teatamisel tuleb muu hulgas ära märkida nende väärtpaberite ISIN⁽⁸⁾. Enamikul euroalal emiteeritud võlaväärtpaberitel on ISIN-kood, samas kui ilma ISINita võlaväärtpaberid on tavaliselt koondunud konkreetsetele turgudele ja konkreetsetesse sektoritesse ning neid kasutatakse konkreetsetel eesmärkidel. Olemasolevast teabest võib järeldada, et teatavatel juhtudel näib ilma ISINita võlaväärtpaberite emiteerimise eesmärgiks olevat vähendada selliste tehingute jälgitavust, võimaldades samas neil ikkagi kasutada võlaväärtpaberite regulatsiooni. Lisaks on probleemiks, et ilma ISINita väärtpabereid võidakse emiteerida, et vältida teabe andmist järelevalveasutustele ja poliitikakujundajatele. Nendel põhjustel on EKP seisukohal, et eri turgudel ja jurisdiktsioonides võrdsete võimaluste tagamiseks tuleks olemasolevad teabelüngad likvideerida, muutes kohustuslikuks ISINi lisamise ettepanud määrusega hõlmatud väärtpaberite prospektidesse.

Teiseks toetab EKP Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt nõutava⁽⁹⁾ üleilmse juriidilise isiku tunnuse süsteemi kasutamist viisil, mis on kooskõlas finantsstabiilsuse nõukogu soovustega⁽¹⁰⁾. Üleilmne juriidilise isiku tunnus võimaldab väärtpaberi emitentide, pakkujate ja tagajate kordumatu tuvastamist, andes sellega investorile põhiteabe. Lisaks kasvab üleilmse juriidilise isiku tunnuse kasutamine juriidiliste isikute ja struktuuride tuvastamisel kiiresti ning seetõttu peab EKP kasulikuks selle kasutamise laiendamist, kohustades lisama üleilmse juriidilise isiku tunnuse ettepanud määrusega hõlmatud prospektidesse või registreerimisdokumentidesse.

(1) Vt ettepanud määruse põhjendus 7.

(2) Vt ettepanud määruse põhjendus 21.

(3) Vt arvamuse CON/2014/49 seoses ettepanekuga, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingutest teatamise ja nende läbipaistvuse kohta, punkti 2.4 kuues lõik. Kõik EKP arvamused on avaldatud EKP veebilehel www.ecb.europa.eu.

(4) Komisjoni määrus (EÜ) nr 809/2004, 29. aprill 2004, millega rakendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/71/EÜ, mis puudutab prospektides sisalduvat informatsiooni nagu ka selliste prospektide formaati, andmete esitamist viidetena ja selliste prospektide avaldamist ning reklaamide levitamist (ELT L 149, 30.4.2004, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 307).

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/2365, 25. november 2015, mis käsitleb väärtpaberite kaudu finantseerimise tehingute ja uuesti kasutamise läbipaistvust ning millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 337, 23.12.2015, lk 1).

(6) Vt ettepanud määruse artikli 7 lõike 7 punkti a esimene taane.

(7) Vt määruse (EÜ) nr 809/2004 III lisa punkt 4.1, V lisa punkt 4.1, XII lisa punkt 4.1.1 ja XIII lisa punkt 4.2.

(8) Vt määruse (EL) 2015/2365 artikli 4 lõike 10 punkt b.

(9) Vt Euroopa Pangandusjärelevalve soovitud juriidilise isiku tunnuse (LEI) kasutamise kohta (EBA/REC/2014/01), mis on avaldatud Euroopa Pangandusjärelevalve veebilehel www.eba.europa.eu ning Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve küsimuste ja vastuste dokumenti „Implementation of the Regulation (EU) No 648/2012 on OTC derivatives, central counterparties and trade repositories (EMIR)” (ESMA/2016/242), 4. veebruar 2016, lk 73, mis on avaldatud Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve veebilehel www.esma.europa.eu.

(10) Vt finantsstabiilsuse nõukogu dokumenti „A Global Legal Entity Identifier for Financial Markets”, 8. juuni 2012, mis on avaldatud finantsstabiilsuse nõukogu veebilehel www.financialstabilityboard.org.

EKP on seisukohal, et kohustus ISIN ja üleilmse juriidilise isiku tunnus ära näidata tuleb kehtestada nii ettepanud määruses kui ka kõikides seda rakendavates komisjoni delegeeritud õigusaktides, mille komisjon peab vastu võtma prospektide vormide täpsustamiseks ⁽¹⁾. EKP esitab selles osas oma sõnastusettepanekud ⁽²⁾.

2.3. Prospektide avaldamine elektroonilises andmete säilitamise mehhanismis

Ettepanud määruses kohustatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet avaldama oma veebisaidil kõik prospektid, mis ta saab pädevatelt asutustelt. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve peab avaldamise korraldama keskse andmete säilitamise mehhanismi abil ⁽³⁾. EKP arusaama kohaselt on sellel andmete säilitamise mehhanismil olemas otsingu-funktsioon. EKP leiab, et see andmete säilitamise mehhanism peab samuti pakkuma prospektides sisalduvat teavet masinloetaval kujul, kasutades metaandmeid vähemalt asjaomaste väärtpaberite, emitentide, pakkujate ja tagajate võtmetunnuste tuvastamiseks, kuna see teave on väga oluline tagamaks, et (institutsionaalsetel) investoritel on juurdepääs usaldusväärsele teabele, mida on võimalik kasutada ja analüüsida õigeaegselt ja tõhusalt. EKP esitab selles osas oma sõnastusettepanekud ⁽⁴⁾.

2.4. Stiimulite kõrvaldamine suure nimiväärtusega võlaväärtpaberite emiteerimiseks

Sooduskohtlemise saamiseks direktiivi 2003/71/EÜ alusel kehtestavad mõned emitendid praegu teatavatele nende poolt emiteeritud väärtpaberitele väärtpaberite keskdepositooriumi tasandil minimaalse ja/või mitme summa arveldusreeglid. Samas saavaad väärtpaberite keskdepositooriumi tasandil endiselt toimuda arveldused, mis ei vasta neile reeglitele, nt keskse vastaspoole standardsummadest kauplemise tasaarveldused või sellised muud kauplemisega mitteseotud tegevused nagu äriõiguslike toimingute töötlemine. Selle tagajärjel ei saa selliste arvelduste korraldusi, isegi kui need ei ole vastuolus direktiivi 2003/71/EÜ nõuetega, täita riigisiseste finantsturgude infrastruktuuride tehniliste platvormide poolt võimaldatava standardse töötlemise teel. See lahendatakse tavaliselt kasutades ebatõhusaid ja riskantseid käsitsilahendusi (mitteautomaatse töötlemise tehnilised protseduurid) või keerukamaid tehnilisi funktsionaalsusi.

Eeltoodut arvestades toetab EKP stiimulite kõrvaldamist suure, st üle 100 000eurose nimiväärtusega võlaväärtpaberite emiteerimiseks ⁽⁵⁾. Lisaks on EKP seisukohal, et minimaalse nimiväärtuse ja miinimumsummade kehtestamine arvelduste tasandil on vastuolus direktiivi 2003/71/EÜ mõttega. Ehkki käesolev direktiiv kehtestab sellised piirangud esimese pakkumise või kauplemise tasandil, kehtestavad mõned liidu emitendid neid väärtpaberite keskdepositooriumi tasandil, millest tuleneb lisakoormus finantsturu infrastruktuuridele ja nende kasutajatele, st väärtpaberite keskdepositooriumitele, kesksetele vastaspoolele ja nende osalejatele, kes võivad olla sunnitud mittestandardsete arvelduste tegemiseks kasutama mitteautomaatse töötlemise tehnilisi protseduure või välja töötama täiendavaid keerukaid funktsionaalsusi. Praegused, minimaalse arveldussumma reeglitest tulenevad puudused võimenduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 ⁽⁶⁾ ning eurosüsteemi TARGET2-Securities arveldusplatvormi käivitumise kontekstis eeldatava piiriüleste väärtpaberiarvelduste leviku tõttu veelgi.

2.5. Tehnilised märkused ja muudatusettepanekud

Teksti redaktsiooni ettepanekud, mille puhul EKP on soovitanud ettepanud direktiivi muuta, on esitatud eraldi tehnilises töödokumendis koos selgitustega. See tehniline töödokument on lisatud käesolevale arvamusele ja on kättesaadav inglise keeles EKP veebilehel.

Frankfurt Maini ääres, 17. märts 2016

EKP president

Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Vt ettepanud määruse artiklid 13 ja 42.

⁽²⁾ Vt käesoleva arvamuse lisa muudatused 2, 3, 4 ja 5.

⁽³⁾ Vt ettepanud määruse artikli 20 lõige 6.

⁽⁴⁾ Vt käesoleva arvamuse lisa muudatus 6.

⁽⁵⁾ Vt käesoleva arvamuse lisa muudatus 1.

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 909/2014, 23. juuli 2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1).